

По конфіскації наклад другий.

Наше Лемко

РІК IV.

Ч. 19 (91)

Львів, 1-го жовтня 1937.

Виходить двічі в місяць.

Адреса: Львів, ул. Новий Світ ч. 22.
NASZ ŁEMKO, LWÓW, UL. NOWY ŚWIAT 22

ЦІНА ЧИСЛА 15 ГР.

Оголошення після умови.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

Річно 3 зол., Піврічно 1:80 зол., Четвертично 1 зол.
ЗАКОРДОНОМ: Річно 1 ам. дол. або рівновартість.

Українські учениці з Лемківщини при Манастирі СС. у Львові.

Вже вийшов з друку найстарший — найдешевший і найбільш улюблений

Календар „Місіонаря“ на 1938 рік.

Багатий і різномірний зміст — численні ілюстрації — на крейдовій папері — цікавий додаток для найменших. — Сторін 133. — Ціна за 1 прибіряк 75 гр., з поштою 1 зол. При більших замовленнях пошту оплачує В-во ЧСБВ у Жовкві.

Замовлення разом з грошми слати на адресу:

„Місіонар“, Жовква, Василянська ч. 2.

Церковна справа на Лемківщині.

Знаємо, що Лемківщина від давніх часів, бо ще до війни, була тереном, на яким при допомозі царських рублів пописувалися різні московські ступайки. Серед тихих народних мас поширвалося московське фальшиве та православне. Сприяючи цьому невідрадним матеріяльним положенням тамошнього населення, яке жило надіями та обіянками поправи swojego господарського положення, під плануванням батюшкідаря. В зв'язку з цим невідрадним матеріяльним положенням лемків, багато з них емігрувало до Америки, де своєю працею добивалися не раз гарного майна.

Як у цілому житті українського народу, так і у житті Лемківщини, зародила світова війна, а зокрема наша визвольна війна значний переворот. Багато зпоміж лемків побачили на власні очі та скоштували на власній скірі тих благ, про які їм оповідали різні чуда московськільські наганячі. І всідя за цим прийшло отверзіння. Лемківщина побачила, що не все золоте, що блещить. Вони зрозуміли, що ширення московськільства та православля, це був тільки інтерес поодиноких агітаторів, які своєю юдиною роботою провадили за московські гроші. А зокрема наша визвольна війна, в якій брало активну участь значне число лемків, як членів УГА, зердала до решти цю полуду, яку довоєнно московськільство усіма способами заставляло на очі цю частини українських земель. І в цей спосіб перед Лемківщиною стояв отвором шлях до повного національного відродження та духового єднання з цілим українським народом та греко-католицькою церквою.

Але, як за неблизьки Австрії були чинники, які не тільки що кризи палці гадляли на царсьлаву та православну агітацію — так і у відродженній Польщі уложились відносно Лемківщини обставини так, що стали в багатьох випадках подібними до відносин, які були за Австрії. З цюю тільки зміною, що ширення московськільства в теперішніх часах утворюється з комунізмом. Але, не зважаючи на агітацію московськільства недостатком московських мамути, животовна українська ідея, робила великанські поступки. Хоч приходить час та приходить їй стрінати на своїому шляху перешкоди, які, як вже згадано, ставлять московські,

Безперечно, що важною подією так в церковному, як і в національному житті Лемківщини, був факт створення окремої т. зв. Апостольської Адміністрації для Лемківщини. Знаємо, як супроти цього факту поставилось українське громадянство, а зокрема наша Парламентарна Репрезентація, а також і наші церковні чинники. Але мимо неприхильного становища українського громадянства, Лемківщина дістала окрему церковну владу.

Апостольська столиця, творячи окрему т. зв. Апостольську Адміністрацію для Лемківщини, мала на меті поширення та поглиблення праці над наверненням православних до католицької церкви. І певне, що якби українське громадянство, та наші церковні чинники були переконані, що ця ідея є головним гортом, який вплинув на творення окремої церковної влади для Лемківщини, то ми усі були би що справу гаряче попірали. Та видно, що цього переконання по українській стороні не було.

На potwierдження слушності нашого погляду позволюмо напровадити тільки деякі факти, за яких правдивість беремо повну відповідальність. А чи вони відповідають цілком, для яких найвища церковна влада творила Апост. Адм. Лемківщини, а також інтересами нашого життя хай судить кожний своїм здоровим розумом.

Як знаємо, після смерті першого Адміністратора Лемківщини о. д-ра В. Масцоха, обняв його місце о. др. Медвецький. Про господарку о. Медвецького на Лемківщині не раз та не два писала вже уся українська національна преса, без огляду на свої політичні переконання. А факти, які отсе подаємо, говорять самі за себе.

О. Медвецький перш за все запроваджує зросійшену етимологію так у внутрішнім урядуванні риманівської курії, як теж і в т. зв. „досляній“ і в загальних розпорядках. Змосковшена етимологія — це тепер неначе якась догматизована, урядова мова риманівської курії, підчас коли навіть бл. п. о. др. Василь Масцох не мав ще відваги провадити етимологію в риманівське урядування. І так прим. у своїй останній, великодушній відозві до народу вживає о. Медвецький таких чисто російських висловів, як „мелія“, „себля“, а в т. зв. „Службовий

прагматичі для дяків“ каже, що дяком на Лемківщині може стати лише член „русскаго народа“!..

Дальше, О. Медвецький бере теж активну участь у московськільських зїздах і імпрезах! Прим. брав особисто участь у московськільським, кооперативним зїзді в Королівським Воробуцку, осінню, 1936, р., а навіть сфотографувався тоді з президентою зїзду. Відтак дня 7. квітня 1937, р. брав теж участь в урядженім тоді в Сяноці концерті в честь російської та православного поета Пушкіна. Хоч о. Медвецький — це католицький ерарх, та це йому якось до згаданой участі зовсім не перешкаджало. — Після обняття риманівського „трону“, о. Медвецький, будучи у вересні 1936, р. на т. зв. „священче гур“ в Сяноці, відідав тут лише самих московців, а зигнорував і поминув українців. — Вкінці о. Медвецький пропускає священникам - московцям, та своїм прислужникам всо безкарно (от, хочби останній голосий на цілу околицю скандал на Волі Нижній коло Яслиць!..), підчас, коли українців за кожну, хочби найменшу дієсну, чи уроду дрібницю, жорстоко їй безпощадно карає...

Усі перелічні парохії на Лемківщині обсаджувє апост. адміністрація виключно московцями, як прим.: Криничо о. Хвизком, Королівськілький Вороблюк о. Полянським, Тиляву о. Дуркотом, Волицю о. Жубридом, Ріпник о. Мирочивим, Злоцьке о. Бартком, якого має заступити ще більший руссофіл — о. Скоморочив, Волоськілький Королівський о. Венгриновичем. У тім самим часі усувається українських священників з парохій: в Королівку о. Фуглевича, в Мисцовій о. Шалаша, у Ваньці о. Цолту, в Пруску о. Мигала, в Карликові о. Малаярчика, у Вільхівцях о. Підгарця, а репримуться: в Боску о. Величка, в Одреховій о. Ковальчика, в Риманівськіль Завадці о. Жеплинського — з тим, розуміється, наміром, щоб їх також заступити московцями. — Відтак іменується в риманівськіль і дуклянськіль деканатах — деканами, а в коросаньськіль і гордцькіль деканатах — місто-деканами московців, які не посідають ніяких кваліфікацій до тих урядів. — Рівночасно „процищено“ теж і саму курію від „мазепництва“, а це усуненням, а відтак суспендуванням о. Ядловського, а обсаджено її ряними московцями!..

Ще більше, Навіть до переведення конкурсних іспитів зі священ-

никами не запотребовується українців, а самих лише москвофілів, хоч фахових сил на просиндальних іспитовників москвофілів не посідають. Хіба такі, що в часі обідньої перерви самі мусять гарячково і поспішно вчитися питань, які опісля мають задавати кандидатам на парохів. Так було в дні 11. травня 1937. р. Яку повагу мають такі іспити про це говорити, ні писати не треба!

Вкінці о. др. Яків Медвецький улітку 40-літньої „позички“ в квоті

95.000 зл. задовженому, москвофільському товариству „Бескид“ у Ясноці.

Москвофільському товариству ім. Качковського о. Медвецький приказав дарувати церковну площу з домом у селі Чорноріки, а в Криничі допоміг йому прийти в посіданні красної площі в самій середині села.

Не знаємо, чи з цьою „праці“ Апостольської Адміністрації для Лемківщини радіє Апостольська Столиця. (Н. Спр. 38).

—0—

З життя нашої еміграції.

Український Народний Дім у Торонто (Канада) обходив недавно 10-ліття свого заснування. Українці, що мешкали на сході Канади, збудували той дім в 1927. р., щоб мати центр культурно-освітнього життя, бо до того часу товариство, що ще тоді звалось тов. імені Шевченка, мусіло скитатися по винаймлених салях. За час свого існування товариство сповнило велику культурну роботу серед місцевих українців і зазнайомило чужинців з українською культурою. Тепер рік-річно українські хори і танцюристи виступають на Канадській Національній Виставі, що відбувається щороку у вересні. На тійже виставі

організує щороку українське жіноцтво показ українського народного мистецтва. Що року в жовтні улаждає товариство свято українського друкованого слова. Український Народний Дім в Торонто розпоряджає тепер майном вартості 50 тисяч доларів, має дві філії і бібліотеку, зложеною з 13 тисяч примірників. На чолі товариства стоїть від часу, як воно перейшло до власного будинку, заслужений громадянин Маріян Кунікевич.

Своєю працею товариство дуже заслужилося для національного освідомлення і обєднання наших канадських братів і до поширення імені серед чужинців.

Шкода часу й атласу.

У скупого й серед зими леду не випросиш.

Цього року наша Лемківщина вдостойлася побачити небудяких гостей. Десь аж з під пруської границі поприїздили різні молоді школярі зо своїми виховниками в українські села, тут розгорталися та вели „освітлюючу роботу“. То цукорками приманювали до себе українських дітей, то забавами, або таки спрощували їх на „подвечорки“ та при „погаданках“ маждали з ними в польське гурі. Впрочім нічо надзвичайного, бо тим гарцешам здається, що вони велику місію сповняють. Але вони, ці гарцези дуже второпні: приміром у Висовій засіли зо своїм табором на українській площі, але до української крамниці, яка є зарозом власністю того громадянина, що від його даром одержали площу на табор, ані одна гарцезка не зайшла по табор.

Ще одна справа тут не зовсім ясна. В польських селах Ряшівщини, де сильно панує „хлопська пар-

тія“, не має жадної опіки від гарцези, ані не бачив там ніхто обозів, бо ряшівські гарцези мусіли поїхати аж до Красної, до українських дітей. Та в часі, як гарцези робили „огніско“ (по українськи — ватру) для красняцьких дітей і запрошених своїх гостей та вчили, як „кохаць братні народ“ — може пів кілометра дальше поляки робітники-селяни пропивали свій тяжко запрацьований гріш у склепі „Звіонзку Стрелецького“ в Чорноріках.

Передплатники в Америці й Канаді

присилає передплату на адресу „Наш Лемко“, Львів, ул. Новий Світ, 22.

Церковні брокати, борти, френдзлі, панаму і втилки Д. М. С. до вишвання фелонів і фан, гетові фелони, фани, пауки, хрести, чаші, дзвони, прапори для Товариства і відзнаки, евангелія і прочі церковні книги, образи і образці, свіаго і кадало

купуйте й замовляйте в українській кооперативі

„ДОСТАВА“

у Львові, Ривок 43/1.

і в П склепах: у Львові, Руська ч. 26. в Перемишлі, вул. Косцюшка ч. 5.

ПЕРЕСЛІДУВАННЯ КАТОЛИКІВ У СОВІТАХ.

У цілому СРСР є тепер 11 чинних католицьких церков і 10 католицьких священників на волі — це самі священники латинського обряду; з поміж католицьких священників східного обряду ніодни не залишилися на свободі. Понад 1000 католицьких священників сидить у в'язницях або в концентраційних таборах. Західня католицька преса підкреслює, що особливо безоглядно большевики переслідують католицьких священників східного обряду. На загал в останніх часах наступило в СРСР не ослаблення, а радше енергійне відновлення релігійних переслідувань.

—0—

БОРТЬБА З АЛЬКОГОЛІЗМОМ.

Отворення міжнародного протьялькогольного конгресу в Варшаві відбулося у великій салі універс. в присутності Апостольського нунція Кортезія, двох кардиналів і представників правительства. Першу промову висловив міністр Ходяко. По виборі президії промовив міністр Косцялковскі. Польське правительство раде з того, що може взяти участь в нарадах над вишуканням успішних способів боротьби з найбільшою суспільною язвою, що від непам'ятних часів гнобить людство. Алкоголізм порушує суттєві підстави суспільної моралі й підстави нормального розвитку людської думки, праці та суспільних цілей людини. Алкоголізм найбільший ворог поступу й культури, він знищенням об'язує слідуючі покоління, тому з ним треба безоглядно боротися.

—0—

ЮВІНКИ

Помер Тома Масарик. Дня 14. вересня ц. р. помер бувший, перший президент Чехословаччини, Тома Масарик. При смерті президента була присутня його родина, теперішній президент Чехословаччини Бенеш і прем'єр Годжа. Масарика називали „президентом-визволителем“. Смерть Томи Масарика викликала глибоку жалобу в усій Чехословаччині.

Величає релігійне торжество. В неділю 12. вересня ц. р. у Львові при вул. Потоцького 95 відбулося величає посвячення усього каменя нової церкви Івана Богослова. Свято розпочалося Архирейською Службою Божою, що її правив Преосв. Іван в асисті духовенства. При престолі усталися представники інституцій та преси. О. прапат Куніцький виголосив промову, запрошуючи Екск. Шептицького, що прибув автою на свято, полагословити пропалитую грамоту. Про настрої чисельно зібраного громадянства свідчить те, що на тацу зібрано коло 2.500 зол. на викінчення будови.

Український протиякогільний і протинікотинний рух у 1936 році. Українське Протияког. і Протинікотинне Товариство „Відродження“ у Львові в 1936. р. майже подвоїло свою працю. Коли в 1935. р. Т-во мало оборотів 36.527 злп., то в 1936. р. збільшило їх на 57.145 злп. Пропагандивних видань у 1935. р. появилось 122.500 примірників, зате в 1936. р. вже 136.000 прим. Преса помістила продовж 1935. року 500 протиякогільних статей і матеріалів, а в 1936. році майже два рази стільки, бо 950! У Львові і в Краю, по Філіях і Кружках „Відродження“ та інших культурно-освітніх Товариствах і по школах — відбувалися, головню в місяці лютий, протиякогільні вкладки, у Львові спеціальні три-

днівний курс у Централі. Членів давніше було 6.000, сьогодні дійсних карних членів є біля 1.500. Понадто у Гуртках Молоді по українських школах є понад 1.000 абстентів, а прихильників „Відродження“ разом 25.000! Союз Українських Студентів-Абстентів має 60 членів, що залять із рефератами на села. Філій Т-ва було 13, Кружків 115.

Незаконне зарядження. Звільнений уже з урядування горлицький староста Ромуальд Клімув видав недавно зарядження до всіх гр.-кат. Парохіальних Урядів того повіту, щоб уживали польських урядових печаток, замість дотеперішніх українських. Це зарядження протизаконне, бо та справа належить до церковної влади.

Юрій Іван Солтикевич помер 3. вересня ц. р. в домі своїх родичів в Улючі, по довгій і тяжкій недужі, заосмотрений Найсвятішими Тайнами. Похорони відбулися 5. вересня 1937. на місцеве кладовище. В. Й. П.

Лшився тільки спомин. „Діло“ (ч. 203) доносить: Шкільний інспектор у Новому Санчі розіслав до шкіл новий розклад годин, на 1937/38 рік, у якому касує цілком новачину української мови в останній, себто IV класі. Всі предмети (крім релігії) мають бути ведені в тій класі виключно в польській мові. В I. класі впроваджує він вже від I. лютого науку читання і писання в польській мові, інші предмети — крім релігії й української (лемківської) мови — треба вести у двох мовах. Те саме і в II. класі. В III. класі всі предмети по польськи — виімко релігії та української мови. Всі школи на Лемківщині в 1922 р. були затверджені з українською викладовою мовою. Тепер лшився з того лише спомин. Дітей польської народности в тамошніх школах нема.

Смерть провідника безбожників. У Кракові помер др. З. Мержинський один із духових провідників польських безбожників. Свого часу він був засуджений на кару в'язниці за видання твору „Як чоловік сотворив Бога“, в яким доказував, що не Бог сотворив людей, але люди створили собі Бога. Др. Мержинський, вмирало, жадав, щоб його похоронили без релігійних церемоній і його похорони відбулись без священника. За тримною йшли його одомудці, співаючи похоронний марш та несучи вінки від безбожницьких організацій. — Подібне

ВДОВИ і СИРОТИ тих мужів і батьків, що були обезпечені на життя, найбільше можуть сказати про те, чим була життява безпека заключена їх батьком в Товаристві

„КАРПАТІЯ“.

бачили недавно люди в Сянчичині, в Одреховій (Пасвиська), де помер Іван Гуга, якого похоронили без священника, лише в асисті жидів. На сміх і ганбу хрещеному народові. Ось до чого веде, як декому в голові перевертається. Цікаве, що тепер думають собі жидики, ану спитайте їх...

Рільники домагаються продажі штучних погноїв на кредит. Польські рільники домагаються, щоб фабрики штучних погноїв продавали їх не, як дотепер, лиш за готівку, але також на кредит. З надвишки плодів, які осягнули б рільники з добре наведених піль на другі живня, могли б вони легко ті кредити сплатити. Ті домагання рільників цілком слушні.

Вбили поліціанта. Командант поліційної станиці в Динові, березьського повіту, Ян Кунік у товаристві поліціанта Міхалюка стрінув у ночі на дорозі в Гарті двох людей, яких хотів вилегітимувати. Підчас легітимування один із них добув револьвера і почав стріляти, кладучи труном на місці Куніка і ранячи тяжко трьома стрілами його товариша. Міхалюка перевезли до шпиталю в Перемішлі. За невідомими людьми зробили облаву і одного з них арештовано.

Нещастя за нещастям. Наші села в горах справді біда товче з усіх сторін. Посуха на весні, слота в живня, буревій, громовиці. У серпні грім запалив хату Михайла Чомка в Зиндрановій, в Тиліяній Семка Свягли, при чому згоріла дощенту хата й ціле майно зо зборями. Велика шкода — бо в лемківській хижочці ціле майно гадли, під одним дахом стайня, стодола, возівня, на горі збіжжя й паша; не дай Бог огню горить усе добро! А писали ми ще в „Першій Лемківській Хижочці“, як будувати хату на Лемківщині. Невдому знову обірвалася хмара над селом Велика Ростока коло Лавової та річка Каменця, що пливе через село, мало не забрала будинок з Кооперативно; з господарів найбільше потерпіли: Панько Ширба,

В одинокій українській шкоді Товариства „Просвіти“ в

Милованні, п. Рошнів к. Єзуполя можее набути на осінній сезон пернокладні щепи по 80 гр. за штуку (на зняжжа обовязує лише Лемківщина, лиш платати 1 зл. за штуку). З початку й жовтня найдоглядіша пора до садження!

Михайло Єдинак і Петро Шафран; вода залягла цілий вагон томасини.

Наші брати в Югославії. „День Прогівити“ і вистава в Руській Керестурі. „День Прогівити“ відбувся 15. серпня ц. р. в Р. Керестурі. Того дня отворено в Народнім Домі виставу народніх виробів, вишивок, старої народньої ноші й інших пам'яток з минулого Керестура. Були теж виставлені українські газети з Галичини й Америки. Виставу відвідало понад 1.500 людей і всім вона подобалася. Вечором дали наші школярі дві амп. вистави: „Ой та Прогівита“ і „Мати“, котрі добре вдалися. Студентський хор відспівав кілька українських народніх пісень. Чистого приходу з вистави нар. виробів та з амп. вистави було 2.500 динарів. Тим „Днем Прогівити“ зробила „Прогівита“ наших бачванських братів великий крок уперед.

Чи Ви замовили собі вже нову книжку Бібліотеки Лемківщини п. н. „Лихо на світі“, за 1 пр. з поштовою оплатою лише 40 грошів. Негаймо замовте собі, бо наклад невеликий.

Людовці знову піднесли говову. В часі торгів у новосандецькому повіті було знову кілька випадків, що людовці пробували недопустити селян до міст на торги. Недавно відбулася судова розправа в суді в Новому Сачі, на котрій якогось Шаблю (людовця) засудили на 6 місяців в'язниці без завішення за примушування до злочину. Всі розумні селяни повинні берегтись людовців і не слухати їх, бо через них нетяжко в біду потрасти.

Ще одна господарська українська станиця. У Львові на Богданівці посвячає будинок фабрики скринюк української Кооперативи „Зоря“. Фабрика zatrudнює 23 фізичних робітників, місячно продуктує до 5 тисяч штук скринюк; вона може виробити місячно 10 тисяч скринюк. Дай Боже, щоб український промисл щораз краще розвивався, тоді „Зоря“ дасть працю не 23 робітникам, але соткам, тисячам.

Пряднайте нам у цьому місяці бодай по десять нових передплатників. Це Ваш обов'язок!

Не купуйте овочевих деревець на торгівницях! По війні завівся звичай, що різні двори вивозять в осені й на весну овочеві щепи на торгівницю та там їх продають.

В ЖЕ ПОЯВИВСЯ

одинокий, український національний календар

„БАТЬКІВЩИНА“

на 1938 рік,

по ціні 1:20 за. за один примірник з перекладом 145 ал. — Замовляти за попереднім надісланням готівки:

В-во „Батьківщина“, Львів, ул. Чарнецького ч. 8.

Звичайно на торгівницю вивозять найгірші щепи, що їх ніхто в городі не хотів купити. Буває навіть таке, що дідичі продають щепи спекулянтам і ті даліще перепродують. Спекулянти причплюють до щепів таблички з фальшивими, неправдивими написами, аби їх швидше продати. Буває деколи навіть таке, що дички продають за щепи. Пізнаше господар кілька літ доглядає ту дичку та вкінці мусить викопати й садити друге деревце. Тому радимо купувати щепи тільки в знаних овочевих шкільках, а ніколи у незнахних ганделесів на торгівницях, яких пізнаше не можна потягнути до відповідальности за ошуканство.

Кінські торги без жидів. В Рибніч на Шлеську визначила міська рада кінські торги на суботи, щоби в них не могли брати участі жиди. Хочуть взагалі всі тижневі торги пересунути на суботи, щоби жиди не могли в них брати участі. В Ченстохові кількох міських радних поставили внесок, щоби заборонити всім жидам мешкати в місті, бо побут жидів в Ченстохові це зневага для чудотворного образу Богоматери.

Добра господарська рада. Найчастіше озимина вимерзає на голотечі, в безсніжну зиму. Є кілька способів, щоби її забезпечити перед голоморозами. Перший — це слабе скородження озимини. Не скородити її занадто, але так, щоби осталися ще всюди грудочки. Ті грудочки трохи спливають розгін вітру й хоронять озимину. Другий спосіб, уквиваний у Франції, це домішування до озимини трохи насіння лубіну, головню на лекших ґрунтах. Лубінь виростає буйніше від озимини та підчас морозів її хоронить перед голоморозами. Озимини сам лубінь не тільки не шкодить, але в зимі мороз його звариць і він на весні згігне та ще угноїть собою озимину. Тому озимина, посаєна разом з домішкою лубіну (коло 20 кг. на морг) буйніше росте, як сама, без лубіну. Цей другий спосіб дуже доручує-

мо нашим селянам. Насіння лубіну дешеве й варта спробувати.

Арештування людовців. У відомих людовецьких чи пак комуністичних подіях у Короснянщині та Дуклянщині, брали участь деякі несвідомі одиниці задурманені різними обіцянками зі сторони людовецьких чи псевдо-людовецьких агітаторів, за що помандрували до Ваньової хати. Виправді масово наші села, у противенстві до польських сіл, участі у „людовецьких“ зачинах не брали, хоч деякого свербіла спина з села як Терстана, Тидява (рівнож на людовецькому з'їзді в Коросні, на котрому перейшла постановою рільничного штрафку) даліше Мшанна, Барвінок та Зиндранова. Причина участі цих одиниць у „людовецьких“ розрухах лежить не деінде, лише з браку наших священників, котрі малиб вплив на село. Всюди де є православе — там їх батюшка не має найменшого впливу на своїх парохів. Що більше — там шириться комуна й то явно, а найкращий доказ — це останні події в Дуклянщині та Короснянщині. Завдяки лише притомности влади безпеки не дійшло до проливу крові. Але риманівська „трійця“ з о. Яковом Медвецьким на чолі про що інше думає; їй не в голові ані православа, ані пастирські листи — вона задивлена в Москву... Але до „них“ говори, як горохом об стіну.

Л. Блакитний.

КОЖНИЙ ВЖЕ ЗНАЄ, що найкращим дитячим, національним часописом є „ДЗВІНОЧОК“

Це учитель, приятель і товариш українських дітей. Гарно ілюстрована книжечка „Дзвіночок“ зміщує шовієвські цікаві оповідання, казочки, байки, вірні, спени, загадки, шаради, ребусики, пісні в нотатах і т. д. — Чи Твоя сестричка, братчик має „Дзвіночок“? — Кошт малий, бо всего 2 зал. вносить річна передплата. (Поодинокое число 20 гр.)

„Дзвіночок“, Львів, Косцюшка 1а

Наші змагання.

Усіх наших Читачів запрошуємо до культурних змагань, відповісти нам на наступні питання:

1) Чому ми маємо держатися нашої української греко-католицької Церкви?

2) Що нас найбільше болить? (Про культурну працю в селі, освіту та освідомлення).

3) Як організувати наше суспільне життя?

4) Чому кожній українській хаті на Лемківщині має бути читальнею?

5) Наш найбільший обов'язок — виховувати дітей.

6) Чи українській жінці на Лемківщині треба освіти й чому?

7) Яка користь з читання добрих книжок і часописів?

8) Чому закладаємо дитячі садки на Лемківщині?

9) Промисл і торгівля на Лемківщині.

10) Як поправити нашу господарку, щоб не бідувати.

11) Що мені найбільше в „Наших Лемку“ подобається?

12) Що я знаю про рідне село?

Пояснення: відповіді прохавмо писати чітко, на одній сторінці паперу, подаючи коротке, але основне висноження на одно з повисших питань. Відповідь може бути у формі статті, оповідання, або опису.

На найкращі відповіді, які видрукуємо в „Наших Лемку“ призначимо три нагороди: 1) Всі книжки „Бібліотеки Лемківщини“ з поштовою пересилкою,

2) „Люстровану історію Лемківщини“ з пересилкою,

3) Цілірочну передплату „Нашого Лемка“.

Відповіді повинні бути ширі, обдумані та отверті. Дуже побажане, щоб у цьому змаганні забрали також голос наші Брати з Океаном.

Редакція „Нашого Лемка“

— 0 — 0 —

Наші браття не забувають.

На днях одержали ми цінне письмо нашого переддлагатника, Михайла Гусака з Америки. Він пише, що з нагоди весілля Михайла Масляка,

родом зі села Кінське коло Березова, з Анною Журавинською, яке відбулося 31. липня ц. р., в Сиракузі Н. Й. староста цього весілля Воло-

димир Карбовничак пригадав весільним гостям про Рідний Край, як наші люди в часі кризи бідують та ще гірше терплять тому, що вони не мають ані відповідних часописів, ані українських книжок. За його горім прикладом зложили весільні гості 6 доларів і 75 центів, які вислали до Львова на таку ціль: річна передплата „Нашого Лемка“ (3 зл.) й дитячий „Ранок“ (2 зл.) для села Мхаве коло Ліська, а решта 5 дол. 75 цент. на книжки до читальні „Просвіти“ ім. Маркіяна Шашкевича до села Кінське пов. Березів. Крім цього громадянин Михайло Гусак додав ще 1 долар як свою передплату на „Нашого Лемка“ так, що разом вислано до краю 7 дол. 60 центів, або 40.16 зл., що вписані в квітарі ч. 104 з 31.8. 37 р. Жертували: по 50 центів Володимир Карбовничак, Михайло Гусак, Володимир Мاستяк, Михайло Добрянський, Іван Чебняк, Іван Мазоньчак і Михайло Возничак; по 25 цент. Павлина Гусак, Вікторія Возничак, Микола Чебняк, Павло Чебняк, Олена Масляк, Катерина Недільська, Олекса Чосник, В. Карбовничак; по 15 цент. Михайло й Анна Масляк та по 10 цент. Анна Чосник й Анна Батрух.

В імені наших Братів у Мхавії

І. Ш. ЛУКАВИЧЕНКО.

Дякові внучата.

Євка дякова багачка! Газдиня на ціле село, тай годі! Де не поглянеш, кругом її поле! І там під Солоним і над Сяном і під Дурбаком і перед Млином. Кажуть, що небіжчик, старий дяк, то ціле майно горлом виспівав! Вісімдесять літ мав, а як зягав, „Плятю“, то здавалося, що той голос десь під небом літав та у стопи Бога цілував... і за це благословив його Бог! Доробився майна, тому Євка багачка! Умираючи старий дяк усе відказав Євці, Газдиня на цілу околицю, тай годі!

Євка мала три достостаючі дочки. Чоловік її згинув на війні та діти осталися сиротами, але старий дяк (їх дідо) пильнував своїх внучат, як ока в голові. Останній гріш, який заробив на похороні, або християнах віддавав Євці, щоби шости дітям купила, бо діти — сироти!

— Мамо! Купить мені такого матеріялу на суконку, яку має егомистерва Любка! — каже найстарша Євчина дочка, Тереня.

— Тереню! У мене грошей нема! Дідо вже давно помер, а заробити нема кому, — біджала Євка. Але Тереня цілими днями тільки вередус: „Купить! тай купить!“

І Євка рада-не-рада пішла й набрала на борг на сукню для Терені.

З Теренею Ганя, а Ганею Маня!

Нераз Євка каже до своїх дочок: — Ей! Мали-би ви вже розум! Дивіться, як ходить Каська Царева, Матрона Феськова, Танька Кобзарка! Уберуться у лянній вишиваній сорочці, то в церкві стоять, як... рожі! А ви?

— А ми як дякові панни! — відповіли всі три разом хором.

Не бачите, що поле наше запущене, працувати нема кому, а ви тільки глядите одна на другу та вистаєте цілими годинами перед зеркала, а добуток на полі гине, в стайні не прибуває і... ніхто на вас і глянути не хоче, бо хтож візьме собі на свою голову таких нероб, як ви? Га? — дорікала Євка своїм дочкам, але вони собі з того всього нічого не робили, тільки дали сушляк немичній матері голову: „Купить, тай купить!“

І дівчата ходили до жида й вибирали модні суконки. Напереді Тереня, за Теренею Ганя, а за Ганею Маня. Шимко їм давав на борг, підможуючи й затираючи злорадісню рую.

Врешті старенька мати занедужала, не могла ходити, ні робити, ні їсти, ні спати, а дітки її зробилися „паннами“ та ходили одна за другою: за Теренею Ганя, а за Ганею Маня.

Жид заскаржив Євку за довг і заінтабулював на грунт. По році пустив на ліцитацію. На ліцитації купила весь грунт його Рифка та зістала власiteľською поля над Сяном і під Солоним і під Дурбаком і перед млином на дяковій кровавинці, а дякові „панята“ вишхали на легкий заробіток до Франції. Наперед Тереня, за Теренею Ганя, а за Ганею Маня.

На конкурсі народньої ноші, першу нагороду за гарні ручні вишивки одержали: Кася Цар, Матрона Фесько й Танька Кобзар. Вони купили собі по кускові поля за одержану нагороду, а дякова Євка, коли це почула, з журби померла на... болесницю.

та Читальні „Просвіти“ в Кінськiм цeю дорогою складаемо якнайщирiшу подяку та прохаємо далiше пам'ятати про Рiдний Край. Зокрема Всiх наших Братiв Читачiв „Нашого Лемка“ в Америцi й Канадi прохаємо брати собі примiр з весильних гостей в Сиракузi та при кожній нагодi переведити збiрки на культурну помiч нашим Братам у старому краi.

Редакцiя „Наш Лемко“.

ДО БОРОТЬБИ З БОЛЬШЕВИЗМОМ.

На останньому гiтлерiвському зiзди говорив мiнiстр Гебельс про небезпеку комунiстичної революцiї в Европi. Сказав м. і такє : „Обманений жидiвськими газетами сучасний свiт заплочив очi на виразу спробу Комiнтерну зробити з Еспанiї досвiдне поле комунiстичної революцiї на цiлий свiт; вiйна в Еспанiї — це генеральна проба такої революцiї“. Бемо на алярм — казав мiн. Гебельс далiше — закликаємо Европу до зрозумiння й чину. Ще не запiзно. В 1933 р. Нiмеччина здержала смертельний удар зi Сходу проти Европи, стаючи на бiй з ворогом свiту; остаточно здавить цього ворога“. Гебельс закликає iншi нацiї, щоб зробили те саме. „В Нiмеччинi змобiльзовано обороннi сили, а подiбнi сили є в руху на цiлому свiтi. Ще не все страчене, ще все можна виграти. В багатьох державах ця боротьба вже наивно почалася; Нiмеччина горда, що вона стоїть на чолi цього оборонного фронту. Почалася боротьба за батьківщину, свободу, честь Бога, родину, дитину, жiнку, школу, виховання, лад, мораль, культуру й цивiлiзацiю, за наше життя й насущний хлiб, за найсвятiшiй добра Европи. Нiмеччина вже перемогла в цiй борнi“. Все те правда крiм одного, а саме Нiмеччина ще не перемогла безбожництва в себе дома й так довго не побiдить того большевизму, доки не перестане переслiдувати своїх громадян-католикiв.

„Народна Торговля“
в с'яноцi
поручає
членам, кооперативам
i приватним купцям
споживчi й кольонiальнi товари,
насиння господарських рослин
i трав.

Божевiлля.

Теперiшній парох Королiвського й Шляхотського Вороблика, бiля Риманова, о. Иван Полянський, на проповiдi в українськiй греко-католицькiй церквi у Вороблику дня 19 вересня ц. р. (в свята недiлю перед торжеством Рiздвя Пресвятої Богородицi) говорив дослiвно так : „Ви масово переступаєте церковну заповiдь: злих книжок i газет не читати. Читаєте українськi газети, а во перих комунiстичную

тайну, за американськi долари масово насланую газету „Наш Лемко“. Хто од сегодня буде еще читати єї, той повоняє смертельний грiх i той не дiстане вiдпущеня“. Ми знали, що о. Иван Полянський вже вдруге виголосив таку „пакку“ проповiдь. Одначе за першим разом ми не робили з того вжитку, бо ждали, чей Бог урозумить цього великого новiтнього „мислителя й предсiдника. (У. В.)

Подяка.

Видiл Кружка Т-ва „Рiдна Школа“ в Мороховi, повiт Сянiк, складає очим нашiй Емiграцiї за морем, а особливо громадянiновi Теодоровi Коццi вислови глибокої та щирої подяки за щирi жертви, котрi вже два рази прислали нашому Кружковi в Мороховi на будову wzglядно купно власного Дому, саме перший раз 15 доларiв, а другий раз вiд Юря Синьш (Комiтет з Нев Бретайн) 67 доларiв.

Нехай Господь Бог стократно Вам нагородить та дасть сили духа, доброго здоров'я й довгого життя. Просимо дуже про нас i наше Т-во далiше пам'ятати. По-

магай Вам Боже повернути на рiдну землю.

За Видiл Кружка Т-ва „Рiдна Школа“ у Мороховi
Машлюх Михайло, голова

Домiвка Кружка Т-ва Р. Ш. в Мороховi, коло Загря.

Юліан Тарнович.

Історичний словник Лемківщини.

(Продовження).

Маластів, українське село з українською греко-католицькою церквою святих Безсребренників Косми й Даміяна, мурованою в 1805 році, відновленою в 1908 році; віддалене 12 км. від Горлиць; одинокі українське село, в якому парохіяльні книги ведені від 1770 року не в латинській мові. В селі стоїть ще дуже стара (з 1715 року) церква з дерева; люди в селі пам'ятають, як в 1849 році в цих сторонах лютував голод і пошести, а в 1873 році помир. Світова війна (1914—1918) залишила по собі в селі воєнні кладбища, свідка зав'язяти боїв на полях Маластова.

Малинівка, польське село коло Березова.

Малівка, польське село коло Стрижова.

Марківці, колишня українська парохія разом з Побідним (до 1800 року) коло Сянока. Судовий документ (АГЗ XI 19) з 1428 року згадує, що якийсь Петро Зависько у цьому році продав свою батьківщину в Марківцях дітям з Побідного (замітка: АГЗ це акта городські й земські).

Матівея, українське село з українською греко-католицькою церквою Покрови Пресвятої Богородиці, збудованою в 1830 році; віддалене 14 км. від Нового Санча; найстарше з поміж других українських сіл у Сандечині („Наш Лемко“ Рік IV.).

Мацина Велика, українське село з українською греко-католицькою церквою святих Безсребренників Косми й Даміяна, збудованою в 1807 році, відновленою в 1900 і 1930 році; віддалене 10 км. від Горлиць, 7 км. від Липинок (пошта); правдоподібно вже поселене в 1377 році.

Межибрід (Межибрідля), українське село з українською греко-католицькою церквою Пресвятої Тройці, мурованою в 1901 році над берегом Сяну; віддалене 4 км. від Сянока; (гляди Ф. Ковковський: Східними межами Лемківщини, Львів 1937 рік).

Милик, українське село з українською греко-католицькою церквою святих Безсребренників Косми й Даміяна, збудованою в 1913 році, відновленою в 1926 році; віддалене 39 км. від Нового Санча, 4 1/2 км. від Мушини; поселене в XIV. сторіччі. (А. Шнайдер: До краєзнавства Галичини, Львів 1868).

Мисцова, українське село з українською греко-католицькою церквою Преподобної Матері Параскевії, мурованою в 1796 році, відновленою в 1908 році й каплицею святого Отця Николая; віддалене 13 км. від Дуклі, 14 км. від Змигороду; поселене в XV. сторіччі над рікою Вислоку.

Михайлівка, (німецька колонія Міхельсдорф) на північ від Ваньки над потоком Високою відома з 1402 року (М. Кордуба: Західне пограниччє галицької держави між Карпатами та долининою Сяном, Львів 1925).

Модерівка, польське село коло Фриштаку.

Мокре, українське село, віддалене 2 км. від

своєї української греко-католицької парохії в Морхові коло Нового Загіря в Сянській Окрузі.

Морохів, українське село над рікою Ославою, з українською греко-католицькою церквою Стрітення Господа Нашого Ісуса Христа, збудованою в 1837 році; віддалене 11 км. від Нового Загіря, 19 км. від Сянока. Між населенням живе цікаве передавання про татарські набіги.

Мохначка Вишня, українське село, віддалене 3 км. від своєї української греко-католицької парохії в Нижній Мохначі.

Мохначка Нижня, українське село з українською греко-католицькою церквою святого Архистратига Михаїла, збудованою в 1846 році; віддалене 17 км. від Мушини, 35 км. від Нового Санча; поселене в XV. сторіччі. При церкві знаходиться старий дзвін з 1626 року.

Мочарне (Бартошова), український присілок, віддалений 4 км. від своєї парохії в Синеві, коло Римадова; поселений на колишніх панських грунтах реемігрантами з Америки.

Мошанець, українське село над річкою Вербицею, з українською греко-католицькою церквою Всіх Святих, збудованою в 1834 році; віддалене 3 1/2 км. від своєї парохії в Суровці; до Сянока 32 км., до залізниці в Боську 20 км. До Мошанця зайшли ще в 1426 році руслом ріки Вислока попри миминський замок, синівську (село Синів) Сигету татари, подорожі спалили церкву-монастир на польський Кучері (передавання) та забрали багато молоді з Мошанця в ясир. Мошанецька церква стояла в давнині під лісом, де сьогодні жидівський тартак глотав останки карпатського багатства; само село теж було під лісом, але в XVII. сторіччі, в часі страшного голоду люди повтікали на тамтій бік Бесиду, деякі аж над ріку Тису, біля Нірагжази й там поселилися.

Мриголод, містечко недалеко Сянока, з українською греко-католицькою церквою Успення Пресвятої Богородиці, мурованою в 1901 році; колись чисто українська оселя, що поселена ще за княжих часів.

Мрокова, польське село коло Змигороду.

Мушина, містечко, віддалене 45 км. від Нового Санча, 10 км. від Криниць; початків Мушини треба шукати в XII-му сторіччі. Є здогад, що тоді побудовано оборонний замок над берегами Попраду й Мушини, одначе життя на ньому вимерло з невідомих причин за часів поль. короля Казимира Великого; сьогодні на цьому місці розвалені мури. Згідно з передаванням Мушина була колись українською оселею. Перший латинський костел побудовано в 1686 році з матеріалу розібраної (історики пишуть „насилно розібраної“) греко-католицької церкви Тиличі (11 км. на захід від Мушини. Мушина, опоясана від заходу Попрадодом від півночі річкою Мушинкою, має 6 цавових джерел; вода помішна на недуги серця, шлунка, перемну матерії, жіночі та нервові недомогання.

Мушинка, українське село, віддалене 3 1/2 км. від своєї української парохії в Тиличі, з українською греко-католицькою церквою святого Апостола Іоана Богослова, збудованою в 1768 році; поселене в XV. сторіччі.

Дальше буде.

Роман Антонович.

9)

Як говорив Бескид.

(Продовження).

Сонце зароживило обрій і заповідався чудовий ранок. Ясна роса кризь шкіряні керпці добиралась до ніг валки узброєних у фузі та ножі й топорі Баясових хлопців, що йшли лісом на Цергову. Ліс прокинувся уже та говорив щоденну ранню молитву. Але сьогодні якість спішно немов готовися на Празник, що туй-туй мав уже зачатись.

Під Церговою залишив Юрко хлопців, а сам з двома попрямував ще раз у хутір спалений; поховати старих Сипків. Вони лежали ще далі самітні й більш нікого не було. Вбитих гайдуків видно вже позабিরали.

— З двора були тут уже — сказав Юрко. Потім казав викопати хлопцям спільну могилу на гумні й разом зложили туди Сипків без домовини. Мабуть не сподівалися старі, що спочиватимуть поруч в спільній могилі.

Змовили по три отченаші, поклякавши й засипали могилу. А на свіжому горбку з глини, поставили яловий хрест, щоб знак остав, що сталося тут.

Надбігло полудне так скоро, що не оглянувшись при роботі, Вернули під гору й пообідавши, тихцем роями у десятку, без гомону посунули на рогівську гору й гостинцем, щоб у густому молодняку при шлябані* припочати й під вечір підійти до дуклянського двора. Минули вже Цергову й другий горб закритий лісом та станули на рогівській горі. Пристанули побіля джерельця й пили воду, а Юрко відбившись від громади, пішов на гостиницю.

У лів гори на гостинці побачив віз, що крок у крок сунувся під гору, якби з Дуклі йхав. Не завертав до хлопців, а нішком попри гостиницю лісом пішов назустріч возові. Здалека бачив на возі жінку, що на руках щось тримала, а чоловік ішов при возі та поганяв конину. Почув також, що жінка раз-у-раз поплакувала жалібно. Підходив ближче та коли був уже добре близько, виразно почув:

— Небесний Господи, за що караш? За які гріхи? Вонож невинне! Боже — і жінка розійшлася ревним плачем та голубила до грудей завинутий клунок.

Юрко вийшов на дорогу.

— Слава Ісусу, добрі люди — поздоровив — що за нещастя скоїлось вам?

Жінка перервала плач і на хвилину обидвоє заніміла, побачивши перед собою узброєного в фузію й топір чоловіка. І кинь пристанув.

— Що за лихо приключилось вам? — спитав у друге Юрко.

— Не питати краще, чоловіче, мабуть не порадшиш нам, хоча узброєний ти — промовив чоловік.

Юрко підійшов до воза ближче й побачив у жінки на колінах занинуту в лахміття малу дитину.

— Що сталося дитині? — спитав.

— Та що, вмерло — і немов пригадала собі про свій великий жаль знову забєдїла: — Ой, Боже мій, ой... ой... ой... через отого Сруля вмерло.

— Чому? — скинів Юрко.

— До знахора ми йшли — оповідав чоловік

— і на заплату шлябана не мали. А Сруль пустити не хотів без заплати. Від рана просили його, що відробимо йому на другий тижденч. Та він без шкірки з лиса не хотів відчинити шлябан.** — Ти — каже — тамтого тижня лиса встрілів під Церговою, і бідне дитя мучилось і в полудне віддало Богв духа.

— Митрику мій, ой-ой-ой... — заговорила жінка.

Юркоче серце мучилось від жалю й бунтувалося. Вони, поплечники панів мінали життя людське за шматок лахмана, за лисячу шкіру, Юди!... За що? За те, що жили тут заїдами й багатіли на поті лемків?

Він заклад пальці до уст і трічі свиснув. З гори йому трічі відповіли, а за хвилини десять хлопці його були вже при возі.

— Завертай добрий чоловіче, поїдеш з нами! — сказав Юрко. Чоловік мовчки послухав і віз покотився у долину скоро, так, що всі підігнали, щоб встигнути. Під горою при гостинці побачили Срулеву коршму й через гостиницю деревляний шлябан.

Коли шлябанау пристанули, Юрко накинївлий жахом горя, що нагадувало йому його вчорашні переживання й гнівом за несправедливість, станув при шлябані й до всіх крикнув:

— Від ніні шлябана не буде! Чуєте? Щоб усім розказували, що Сруль шлябан під рогівською горою шез ніні й кожний вже свєбодано проїде возом і конем туди!

А хлопці вміть рознесли шлябан топорами й пішли за Юрком в коршму.

— Сруль! — гримнув Юрко.

Та ніхто не відзивався.

— Проішоха Юда, пошукайте за ним хлопці!

Усі метнулись по коршім і за хвилини кілька тягнули Сруля з борідкою як у шала з під жолоба у стайні, блідого, розкрієного без маймурки. Поставили його перед Юрком. Сруль трусився як лист осики. Він знав, що збійники звичайно не дарують. Як тільки бачив кризь в'язно, що гурт людей рубєє шлябан, не вибігав його боронити, але чим дуж поб'є до стайні й під жолобом сховався. З переляку не встиг втікти далі.

— Ти, Юдо, хто в'язн оцю дитину? — показав Юрко на жінку, що тримала мертвого сина.

— Не я, пани ясновельможні... не, не я... само вмерло тут... в саме полудне.

— Само, кажеш, вмерло. А кому ж треба було лисячої шкірки? Ти заміняв душу людську за шкіру з лиса?

— Пошадїть, пошадїть... — лебєдїв Сруль.

— Тебе? Гада пошадїти? Скажи ше нам, де свої гроші ти ховаєш і принеси та висип тут на стіл.

Сруля поведи до комори, звідки він принїє добрий мішечок, Юрко розязав його й висипєв на стіл. Золото забренчало й розлітою, лискукою громадкою прилягло до стола.

— Це з поту тих людей, останія їх свитина, останія в'язя, шматок кулєші, їх здоров'я та життя. Це все згорнув ти у мішечок. Іще сьогодні хотів докиноти туди дуката, на гилку! За життя хай їде життя, щоб криди не було. А своєї Рухлі, як здаєш її у пеклі скажи, що затужив за нею на землі й прийшов до неї.

Дитячий садок у Вороблюк Королівським у 1937 р. Провідниця: Марійка Трефенко. Стоять члени Комітету: Любов Копацька, Степан Вархолук, Степан Турпик, Теодозій Костельний, Василь Паночко та Степан Ланда.

Мандруємо по рідних селах.

ВАНІВКА КОЛО КОРОСНА.

Деякі ванівчани — на сміх удають великих „маскалів“, хоч ані слова „по маскальськи“ не знають сказати. Вони навіть „Пушкіна“ згадували (може й „Сталіна“? зам. скл.). Та вже найгірше те, що вони в москвофільстві зовсім не визнаються, хоч їх „вожди“ зогиджують українцям і закидають, що українці виреклись своєї назви „Русь“ — та це не правда. Бо треба знати ванівським твердолобам,

що Росія до XVII. сторіччя мала назву „Московія“, та щойно московський цар Петро I. приказав уживати назву „Росія“, щоб у цей спосіб оправдати свій імперіалізм на українських землях. Дальше москвофільський „біло-сіньо-червоний“ прапор це ось така мішанина: сіньо-біла краска це жидівська, червона большевицька — отже „господинове“ ванівчани: як його кийом, так і палкою...

—0—

ВИСОВА КОЛО ГОРЛИЦЬ

Висова де чисто українське село. У цьому селі будують тепер костел. Уже пару літ тому заложили підваини під костел, але будови не продовжували. Щойно цього року, по візиті краківського воеводи продовжується дальше будову. Костел будують для урядників з пошти, граничної сторожі та інших нечисленних урядців. У селі є величава українська греко-католицька церква, збудована в 1779 році, відновлена в 1874 році. Також недалеко Високої у присілку Гута, що має заледви 20 хат, з цього 10 українських, Т-во Школи Людов. буде „Дом Людови“. До того площа, де цей „дом“ будується, в минулому році при переведенні комасції припала одному українцеві, та кінець кінців сьогодні кажуть, що площа йому не належить і на ній будують людській дім.

ЛАБОВА КОЛО НОВОГО САНЧА.

Це велике українське село, що в ньому побудували ще в 1784 році гарну, муровану церкву Покр. Пресвятої Богородиці, має сьогодні теж і костел для спроваджених робітників, що розживаються та незвичайно скоро розростаються в цьому селі. В Лабовій відбуваються що два тижні великі торги, тому це село, як торговельний осередок має дуже велике значіння в своїй окрузі.

Жид кричав, плакав, просився, благав навколішках. Та милосердя не було. Погнало ген у гори, де менше було кривди. Бо тут кривда була за велика.

Хлопці потягнули Сруля за собою до верби при коршмі, що всохла бідолашна від старости й сліз, які пролила над людським горем, що царювало вокруг коршми.

Потім кликнув Юрко на чоловіка й жінку, що були при возі, згорнув зі стола золоті монети й дав їх чоловікові:

— На маєш. Узяв ти Бог дитину — не жури, виховаєш, дасть Бог, другу. А тепер куписи за ті гроші воли тай жінці мандличку,*) аби не банувала за малим, та їдьте з Богом.

Чоловік та жінка глибоким поклоном подякували й замімили з дива відійшли.

А хлопці, коли впорались, вибрали зі стаїні десяток добрих коней (Сруль торгував кінями), повіддали хто міг і помчали в ліс.

І коло Срулевої коршми стало тихо. Лиш бр' рогівський шумів, шумів відгомном твердих Юркових слів:

...від нині шлябана не буде-е-е, не буде-е-е... за життя хай їде життя-я-я, ш-ш-ш...

*) Шлябан — рогачка, де звичайно жиди стягали при переїзді данину.

**) За переїзд через рогачку платили тоді звичайно господарським надбанням: пряжею, овочами, шкірами або роботою.

*) Мандличка — жіночий плац, обшитий зверху футром з лисів. Дальше буде.

Дитячий садок у Костарівчях від 1/7 до 15/8 1937. Провідниця: Олена Клішівна.

ЖДИНА, ПОВІТ ГОРЛИЦЬ.

Нарешті дочекалися наші господарі своєї кооперативи, що їй пишню назвали „Єдність“. Перед основанням кооперативи зійшлися всі громадяни Ждини, щоб підписати декларації. На жаль найшлися ще й такі одиниці (вони довели до того, що в селі не хочуть дозволити на основання читальні „Просвіти“), що не хотіли як жидівські підлизайки підписати декларацій. Також молодь Ждини (не всі!) йде радше до жида пейсатого, Мошка та чекає, щоб зубата жидовиця принесла їм сабашину на тарелю; замість держатися своєї кооперативи, вчнтися, піти організаційно з поступом! Або старші газдове і газдині лаяють до жидівських, неохарних, смердючих крамликів і пропнують тяжко запряцованій свій гріш. Ех, ви пропінанки, як довго це буде між вами покутувати панщизняна навичка?! Коли завернете з цієї блудної дороги, відвяжете себе від жидівських п'явок. Не маєш чистої здорової води, щоб напиться? І це вас ще не переконує, що тепер жидога п'ять разів дешевше свої товари продає, щоб валити кооперативу — чи жид дав вам при кінци року бодій один грош з свого зиску? Та ще й ви молодіці, чи не сором і ганьба вам, куматися з Халми, Песаями, Райзами, що сміються з вас... „дурних русначок“.

Ждиняни! як йдете попри свою кооперативу, все гляньте на напис: „Єдність“, хай це слово зв'яже вас в одну чесну християнську родину, що дорожить своєю честю, та гідно працює для добра й слави батьківщини!

Молодий

ЗАВАДКА РИМАНІВСЬКА КОЛО ДУКЛІ.

Пов. Кр. Р. Ш. у Сяноці під своєю фірмою й матеріальною підтримкою, та за старанням місцевого Кр. Р. Ш. уладив у Завадці дитячий садок. Згідно з п'яною цей дитячий садок почався в дні 1. липня 1937 та тривав аж до дня 29. серпня 1937. Всіх вписаних дітей було 29-ро, точно ходило до садка 25-ро. Діти були головою з Завадки, хоч кількоро було з Кам'янки. Садок містився в шкільнім будинку на Абрамовій там, де колись тому ще кілька літ, містилася школа Р. Ш. Провадила садок Павлина Фединак, гімн. абс. з Перемишля, котра справді доложила всіх старань та зусиль, щоб її праця не

Дитячий садок у Риманівській Завадці.

пішла на марно; вона старалася, щоб діти зі садка як найбільше скористали. Втіху родичів та задоволення з праці учительки-садівнички можна було бачити на двох імпрезах, котрі вона уладила також і при помочі досторуту, а саме в дні 8 серпня та в дні закінчення садка, цебто 29 серпня 1937. Ці імпрези це радше фестини, подучені з popisом наших найменших та досторуту, котрі відбувалися у близенькім ліску на горі зв. Кичера, згромадили багато людей навіть з сусідніх сіл. Втіху та радість можна було бачити на обличчях родичів, котрі були горді, як то їх найменші співають, виконують різні забави та турбові вправи.

ЖНИВА ВЖЕ СКИНЧЕНІ,

ЗБІЖЖЯ В СТОДОЛІ.

Але господар не має тепер часу молотити збіжжя. За те сотки тисячів шурів його молотить. Один шур здає денно кілька зерня. Тому треба негайно вивозити тих шкідників. Шурів винищити Ратина й Ратинія, пильні мшпи вилублює Мишина. Застосування в цілому світі.

„SEROVAC“

СП. з О. О.

Львів, вул. Сенаторська ч. 5.

Місцеві громадяни з духовним опікуном садка, та з дяком Петром Сеньом і зо свідомою молоддю доложили справді всіх старань, щоб праця в садку випала якнайкраще. Не пожаліли вони нім труду, ні матеріальних жертв, щоб садок довести успішно до кінця. Рівнок більшу готівку на удержання садка прислав Пов. Кр. Р. Ш. у Сяноці, за що Проводові того Кружка належить велика подяка. Рівнок належить велика подяка свідомому громадянину Михайлові Че-

лакові, що зовсім безкорисно дав на цілий час садка мешкання для садівнички та лікарки Др. К. Цеплому, котрий аж з Риманова приїздив оглянути стан здоров'я дітей.

Можна сподіватися тепер, що в слідууючому році, в Риманівській Завадці буде два садки, бо село велике та громадяни вже тепер пізнали, яка користь зо садка, та що лише „Рідна Школа“ зможе як слід виховати їх дітей.

МШАННА КОЛО ДУКЛІ.

Мимо всяких старань і зусиль тепер уже більшости селян, щоб не допустити до переведення комасації в Мшанній, комасацію таки вже почали переводити. Бідують бідні господарі, нарікають і кажуть, якщо мали би вони добро духовного вітця, розумного, дбайливого за добро села, то не дійшло би до того, що діялося в селі, бо добрий отець духовний розяснив би їм добрі та лихі сторони комасації. А так, вони кажуть, мають батюшку, що ніколи нічого не порадить (бо не знає сам сарака!), не годе навіть „дирва“ рубати, бо замість у дерево ударити сокирою, розрубав собі ногу. Ей, мшанчани, мшанчани; де ваші розумні газдівські голови? Чого ви на такі манівці зійшли? Не так бувало давніше, вас славили, як найкращих газдів у Дуклянщині!

Купуйте тільки
найкращі шевські кілки
ДЕНДРА

Фабрика
у
у Львові

вул.
Потоцького
ч. 85 а.

Коли у Вашій хаті хтось курить
то зверніть йому увагу, що кожний
український вурець ажинає тіль и

ТУТОК І ПАПЕРЦІВ

„КАЛИНА“

з української кооперативної
фабрики „Будучність“
в Тернополі

ЧОРНОРИКИ КОЛО КОРОСНА.

В селі, що його більша половина
зчисляє себе до українців та лише
невеличка горстка животіє під
впливом свого „опікуна“ з Коросна
побудували парохійний дім. У
цьому домі заснували читальню
Качковського, що ані одної книж-
ки не має, ані не проявляє жадної
діяльності. Щоб ця читальня не
померла, найшовся для неї ще один
„опікун“ і то в особі отця Якова
Медвецького, який дуже любить
московфілів, бо казав майно греко-
католицької церкви в Чорнориках
записати на читальню Качковсько-
го (якої члени дуже легко можуть
„перекабатитися“ на православні,
тоді пропаде майно гр.-кат. Цер-
кви). Однак цей опікун не думає
про це, хоч справа оперлася аж у
вічному місті (Рим), він нагвалт
хоче воскресити конячучо моско-
вію на Лемківщині.

Лемко українець.

ДРІБНІ ВІСТІ

У Франції викрили гайну націо-
налістичну боеву організацію, зор-
ганізовану на військовий лад. До
організації належить 30.000 членів.
Викрили великі склади вської зброї.

Мадярські фашисти організо-
вані на взір німецьких Гітлерівців,
влаштували в Будапешті велику де-
монстрацію, підчас котрої прийшло
до стрлянини. Було 14 осіб ране-
них.

В Чехословаччині відбулися ве-
ликі похорони президента Масарика.
Міліон людей стояв довж дорogi зі
замку в Ланах до Праги. Випродж
двох днів день і ніч переходили по-
при домовину президента незлічмі
товпи людей, щоби в останнє попр-
цати великого патріота.

В північній Німеччині розпо-
чався в понеділок 20. вересня великі
маневри німецької армії під про-
водом Гітлера. Маневри розпочалися
по закінченні більших корпусних
маневрів в різні сторонах Німеч-
чини.

Наша Рідна Школа.

Кожний любить своїх дітей,
Щастя їм бажає;
Кожний матиме потіху,
Як добре їх виховає.

Тож батьки, у кожнім селі
Садки закладайте
І від догляду Рідної Школи
Дітей своїх посилайте.

Дітя не буде на вулиці
Порохом кидати,
Під доглядом провідниці
Воно буде забавлятися.

А вже лише батька невми
Радісно засяє,
Як його дитина ча пописі
Сміло виступає:

То співає, декламує,
Або танок виводить,
Зі щастя в батьків голову
Аж ходором ходить.

Там і старших шанувати
Навчаться, сніок мило;
Сай! чи чужий запітає —
Він відповість сміло.

Прийде зима, часу багато, —
Радіє рідня послоду:
Заказати дітом Садок —
Просить Рідну Школу.

Степан Вархоляк.

В довгі темні осінні ночі

буває найбільше крадежей і вдомі, тому
тепер саме пора обезпечити від крадежі-
вдому своє майно в

Т-ві Взаїмних Обезпечень

„ДНІСТЕР“

у Львові, ул. Руська ч. 20.

ВСІХ НАШИХ ДОПИСУВАЧІВ

прохаємо прислати нам знимки
церков, каплиць, хрестів та збірні
світлин (фотографії) аматорських
гуртків, дитячих садків, читальні і
т. д. Всі знимки, по використанні
звертаємо неушкоджені з належ-
ною подякою. Наші Брати за Оке-
аном хочуть бачити, як ми живемо,
як організуємося та як свідомість
й освіти поширюється в наших
українських селах посеред гір на-
шого українського Бескиду.

Чи Ви пробували вже

„ПРАЖІНЬ“

Якщо ні —

то купіть сейчас і спробуйте,
бо не дуже смачна і здорова
кава для дітей і для старших!

Вирабляє завод фабрика домішок до кави

„Суспільний Промисл“

Львів — Богдан вна ч. 30.

1000 нових покупців
знаменитої пасти
ЕЛЕГАНТ
дасть працю
1-му безробітному, що є Вашим
братом!

Листування.

Вл. Іван Горбаль з Волі Цека. Має за-
плачено по кінець 1938 року з Америки
від Захара Рака. Гаррад.

Вл. Є Шерба з Свіржової: як вище.

Впр. о. Т. Хомко: заплачено по кінець
1939 р. Христинський привіт.

Вл. Андрій Галушак у Прислопі: ад-
ресу справили, предьявте нам у Вашому
селі нових передплатників. Широ здо-
рово.

Впр. о. І. Тилівський: ядемо на віст-
ки. Слава Ісусу Христу.

Впр. о. І. Бугера з Бикова: на пресо-
вий фонд зл. 5. Боже запласть!

Вл. Андрій Заяць у Чорнориках: має
заплачено по кінець ц. р. від Петра Цен-
ка зо Львова. Гаррад.

Вл. Василь Стецько з По: заплачено
по кінець 1937 р. Привіт.

Вл. Марія Котис. Канада: відновила
передплату своему братові Петрові в
Шкларях, як також: Вл. Гр. Василь з То-
ронта: передплати своему сину Степа-
нові „Н. Л.“ в Голучкові. Братні поздо-
ровлення.

ЦЕНТРОСОЮЗ

поручає
сільським господарствам солідні

машини
штучні погної
і всякяє сільсько-госпо-
дарське приладдя

Врівнюйте передплату та при-
силайте належитість за книжки!

Чи були Ви коли на найбільшому гірсь-
кому ярмарку в Литовищах? Там торгу-
ють усім: вовною, шкурами і подотнами.
Грибзани, медом і льодським потом та
дрово.

Не вірте — прочитайте збірку нарисів
МИХАЙЛ РОМАНШИНА
п. н.

В ГРАНАТОВИХ ГОРАХ

Дістанете в кожній українській винятині
і в Адміністрації „Науаустріч“,
Львів; Ринок 10. Цна 2 зл. Порто 0.30 зл.